

van Cadzand, of men kruist 'Op Hollands brede wateren' en op 'De Maas voor Rotterdam'. Van de tweedelige roman *Boete* van 1907 prijst Chantepie het hoofdstuk waarin boeren onder leiding van de schoolmeester beraadslagen en besluiten tot de verdeling van de markegronden. De schetsenbundel *Onder den Brandaris* van 1908 behoort tot Haspels' beste werk in dit genre.

En nu de langere verhalen of romans. In *Herrijzenis* van 1903 is Nijmegen bezig zich van het enge keurslijf van zijn wallen te bevrijden. Hier treft men dus aan de tegenstelling tussen oud en nieuw, want die ontmanteling wordt gezien als symbool van het doorbreken van de nieuwe tijd. In *Boete* staat het verlopen Achterhoekse landgoed *De Dullerdt* centraal. Evenals in *Herrijzenis* wordt de oplossing van het conflict tussen oud en nieuw belichaamd in een huwelijk waartoe de loutering heeft voorbereid. Men ziet: overal in zijn romans zoekt Haspels naar de synthese die hij in zijn persoon en geest belichaamt.

In 1912 verscheen de roman in brieven *De stad aan het veer*, waarmee Tholen is bedoeld. Het gaat over verschillende leden van drie Tholense families: Van Overdinge, Driellaert en Lepelaer. Chantepie wijst erop, dat in Henriëtte Tullingh de enige volstrekt slechte natuur in Haspels' werk is getekend. De auteur is er evenwel niet in geslaagd aan elke correspondent een individuele stijl te geven.

Haspels' laatste en beste roman is *David en Jonathan* (1915). De tegenstelling ligt hier tussen Karel, de man van de daad, praktisch en voorspoedig, en de fijnbesnaarde, nobele Lodewijk; de extraverte Rotterdamse bankier en de introverte zoon uit een adellijk geslacht ten plattelande. Het is weer typisch Haspels dat deze zo verschillende geaardheid niet tot een conflict tussen de vrienden leidt. Karel heeft Lodewijk aan een compagnonschap in een tabaksfabriek geholpen, maar Lodewijk is tegen de keiharde zakelijkheid en de bedompte behuizing daar niet opgewassen. Hij begint te kwijnen en sterft tenslotte. Geen sterven overigens in de trant van de naturalistische roman, geen noodlottige ondergang, want de ziel overwint.

Sedert de vierde jaargang van *Onze Eeuw* begon Haspels aan een serie overzichten onder de titel *Nieuwe Boeken*; breedvoerige stukken waarin wel zo ongeveer alles wat in die vijftien jaren op literair gebied meetelde werd besproken. De Vlamingen, die hij